

Textilní materiály a výzdobné techniky

6. přednáška/ podzim 2024

Ústav evropské etnologie FFMU

PhDr. Petra Mertová, Ph.D.

Kontakt:

tel. 732 264 594

email: pmertova@mzm.cz

Program přednášky:

Předtkalcovské techniky

Typologie textilních výrobků

Pracovní postup	Bez nářadí	S nářadím bez možnosti tvoření mechanických prošlupů	S nářadím umožňujícím tvoření mechanického prošlupu
S jednou nití	pletení řetízků	pletení na drátech – jehlicích (<i>název obměnit !</i>) pletení na cívce, háčkování, vázání sítí síťovací jehlou (drhání člunkem - frivolitky)	
S jednou soustavou nití	pletení tkaniček a copánků, drhání	pletení na rámu, pletení na kobyle, paličkování	
Se dvěma soustavami nití		tenerify, tkaní ždiarských tkanic, tkaní a šití krajek, pletení na formě (zapiastková technika)	výroba popruhů tkaní na destičce tkaní na karetkách tkaní na stavu
Z přízí	netkané textilie - tapa		

Dělení textilních technik

práce s jednou nití

práce s jednou soustavou nití

práce s dvěma soustavami nití

tvoření prošlupu postupně

tvoření prošlupu najednou

Typologie tkaných výrobků podle způsobu tvorby prošlupu

a) tvoření prošlupu postupně

= tkaní na formě, pletení na rámu apod.

b) tvoření prošlupu přes celou šíři tkaniny

= tkaní na desce, tkaní na stávkou, tkaní na stavu

Příklady technik

Pletení na cívce

Pletení na jehlicích

Tkaní na desce

Tkaní na karetkách

Pletení na formě

Pletení na neúplném rámu

Pletení na rámu

Výrobky z jedné nitě bez použití nářadí

1. řetízek
- člunek

Výrobky z jedné nitě - s použitím nářadí

1. Pletení na jehlicích
2. Pletení na cívce
3. Háčkování
4. Vázání sítí
5. Drhání člunkem

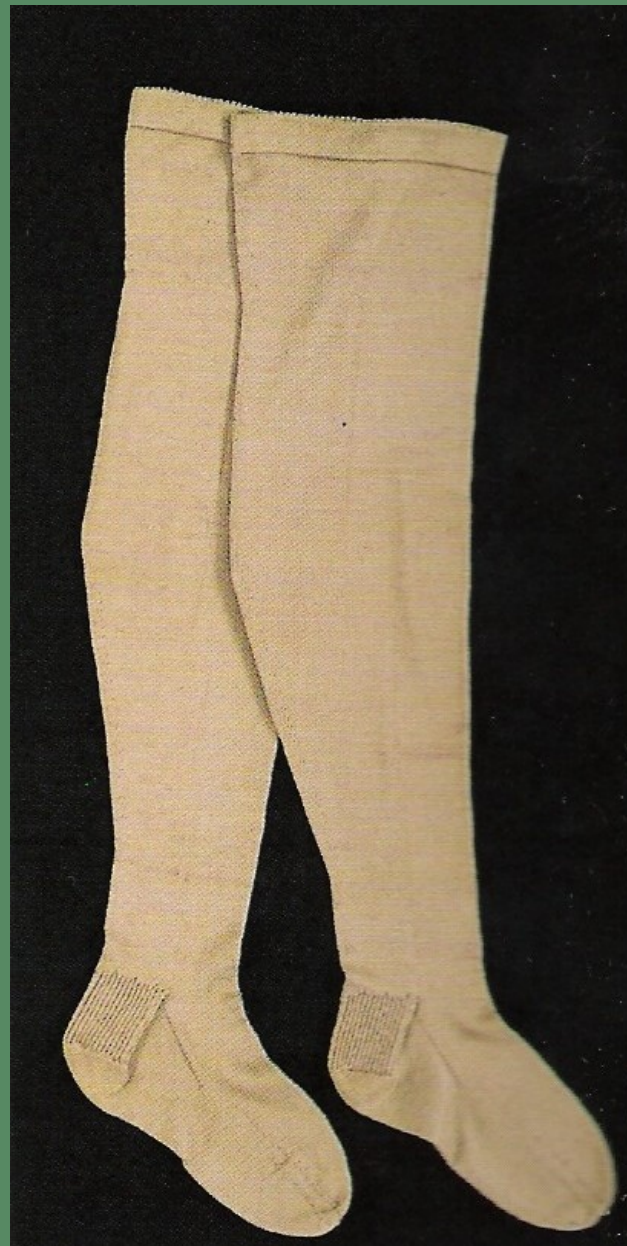
Pletení na jehlicích

Dětská pletená ponožka,

Egypt 2. století.

Punčochy, Francie

Ponožky a saky - Řecko

Ponožky - Bulharsko

Háčkování

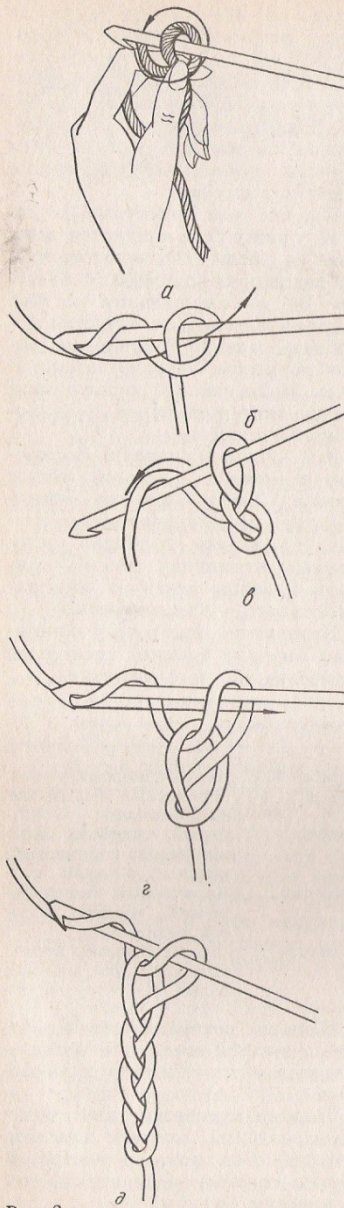
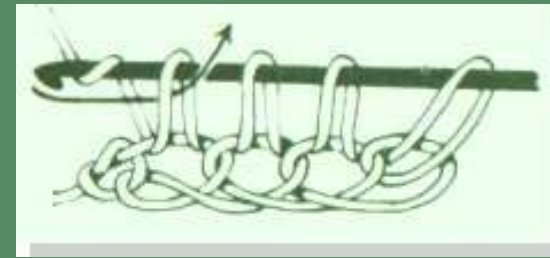
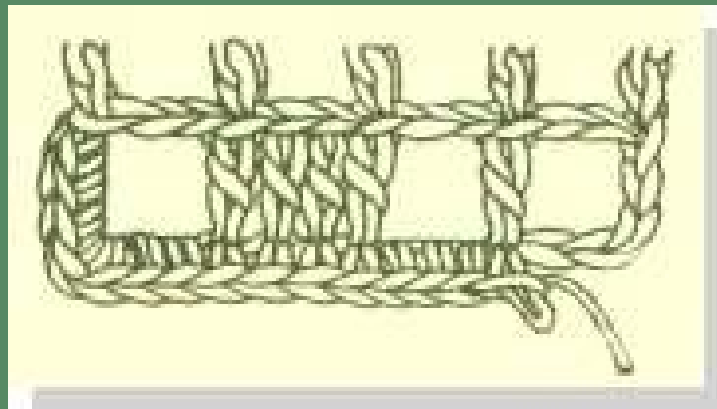

Рис. 2

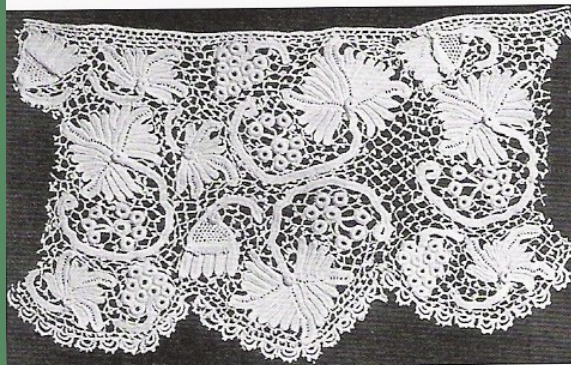
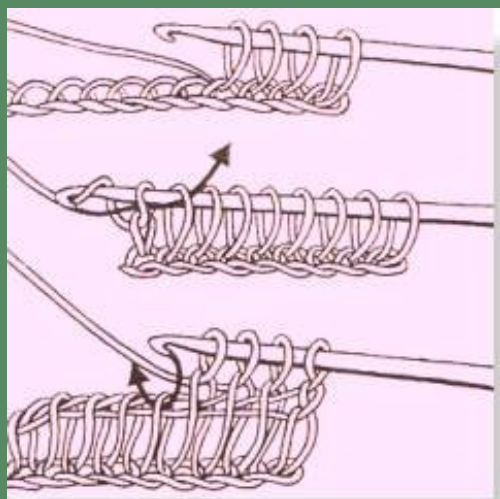
Háčkováná krajka

Okruží – Vyškovsko, konec 19. stol.

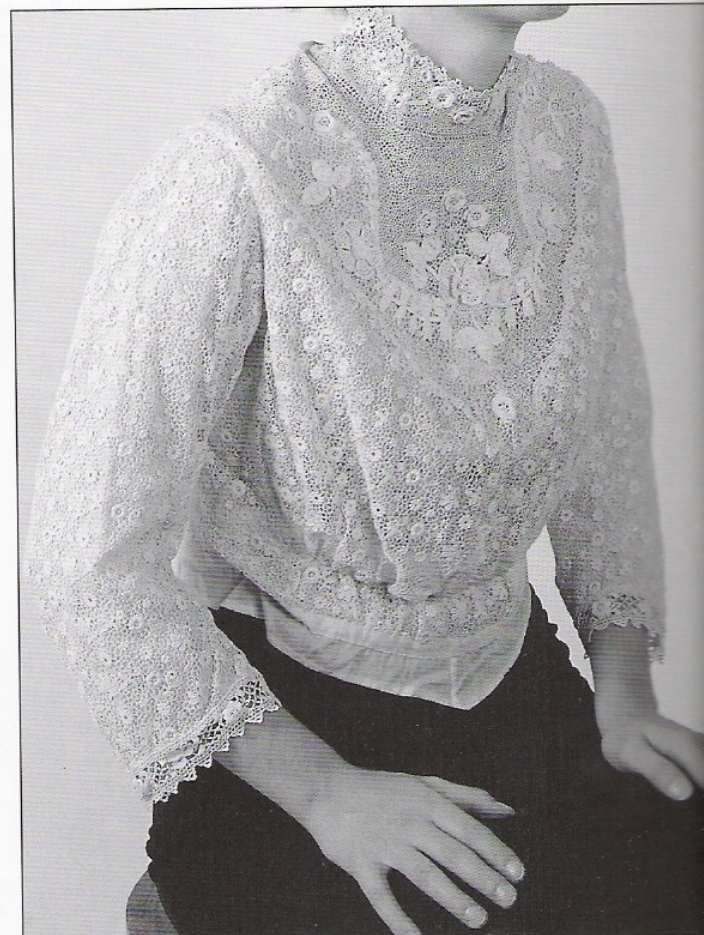
Módní výrobky – z lidového prostředí

Tuniské
háčkování

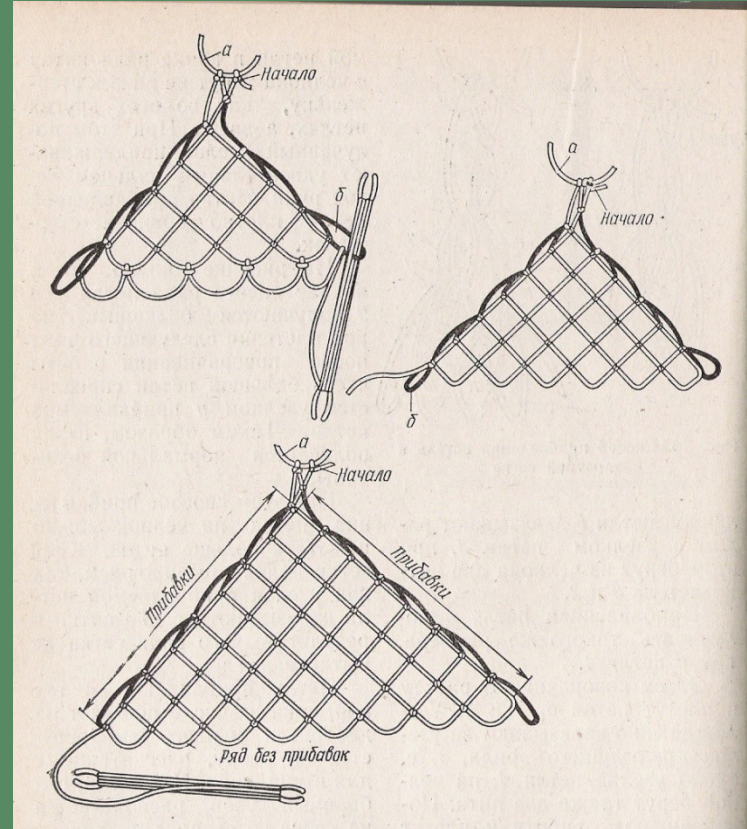
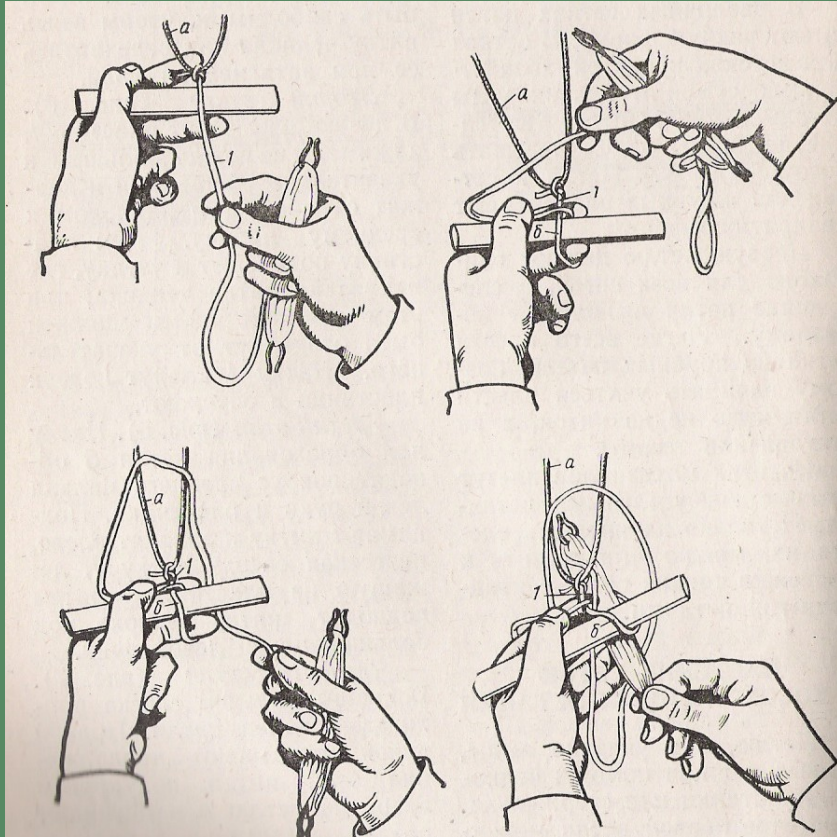

Vzorek irské háčkové krajky

Irská krajka

Sít'ování

Síťované vložky do koutnic.

MZM

Sít'ované čepce s geometrickou výšivkou

Luhačovické Zálesí (Slavičín)

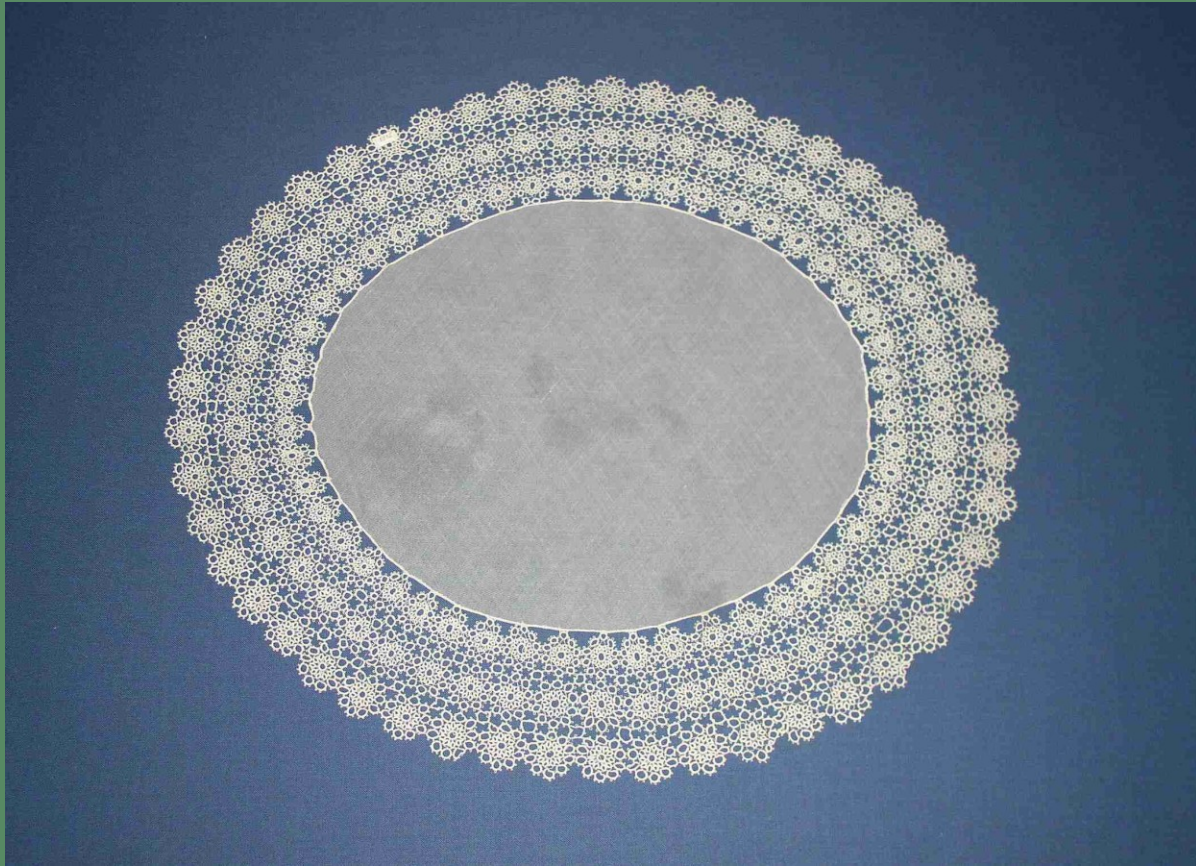
Zhotoveno z bavlny obarvené na modro indigem.

Výšivka bavlnkou. 1. pol. 19. stol.

MJV Zlín.

Frivolitky

Výrobky z jedné soustavy nití

Výrobky vzniklé bez použití pomůcek

1. Pletení tkaniček a copánků
2. Drhání (macramé)

Macramé - Drhání

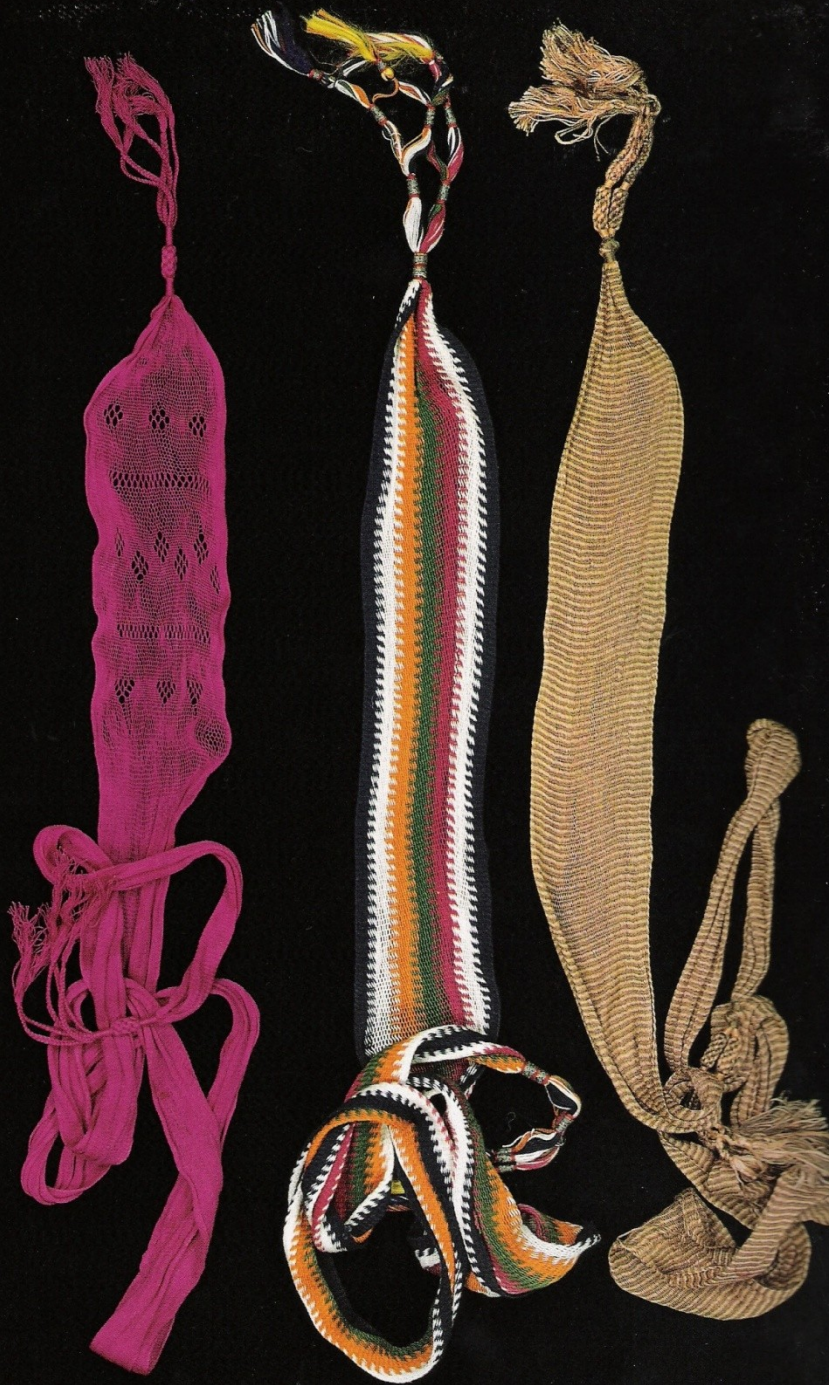

Záclonka z nebělé bavlněné příze,
Anglie 19. století.

Zástěrka s drhanými střapci, Bulharsko,
20. stol.

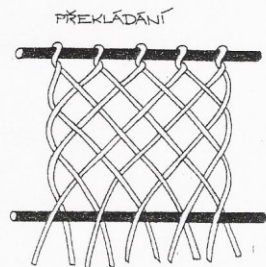
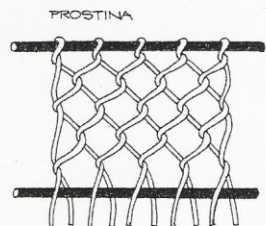
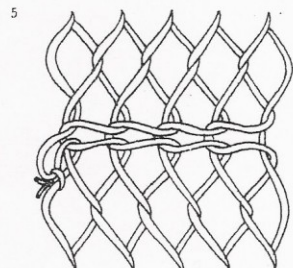
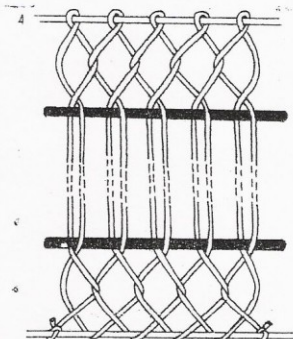
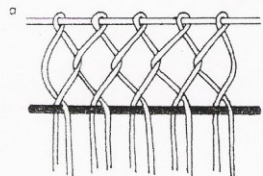
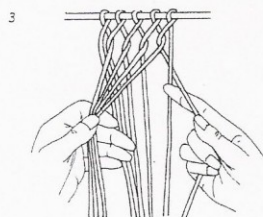
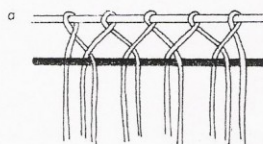
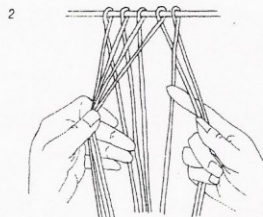
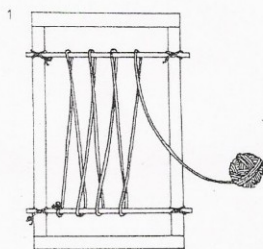

Výrobky z jedné soustavy nití

Výrobky vzniklé s
použitím pomůcek
bez možnosti tvoření
mechanického prošlupu:

- Pletení na rámu
(krosienkování)

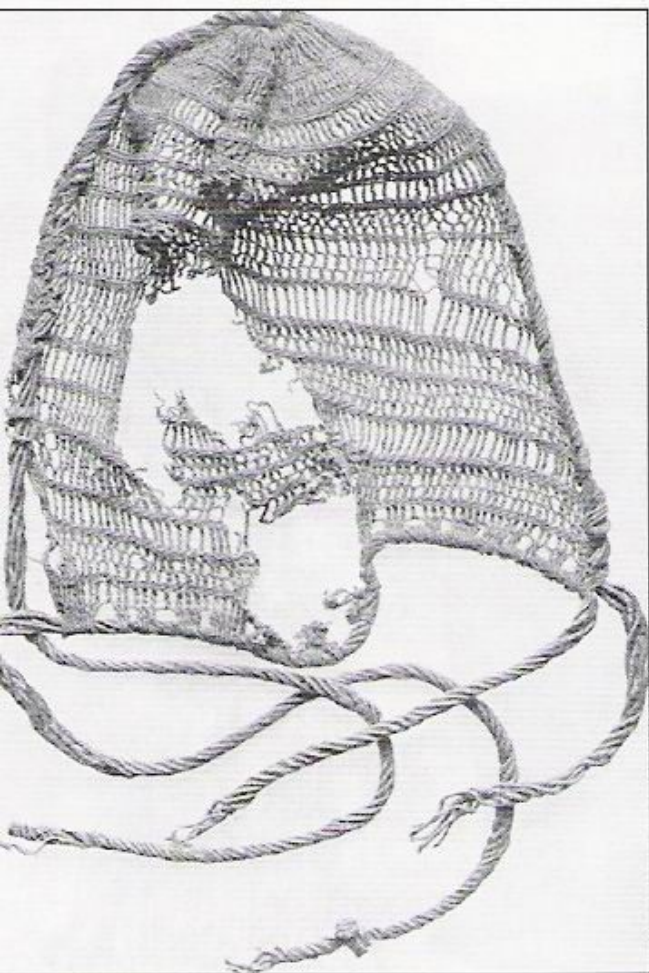

K obrázkům:

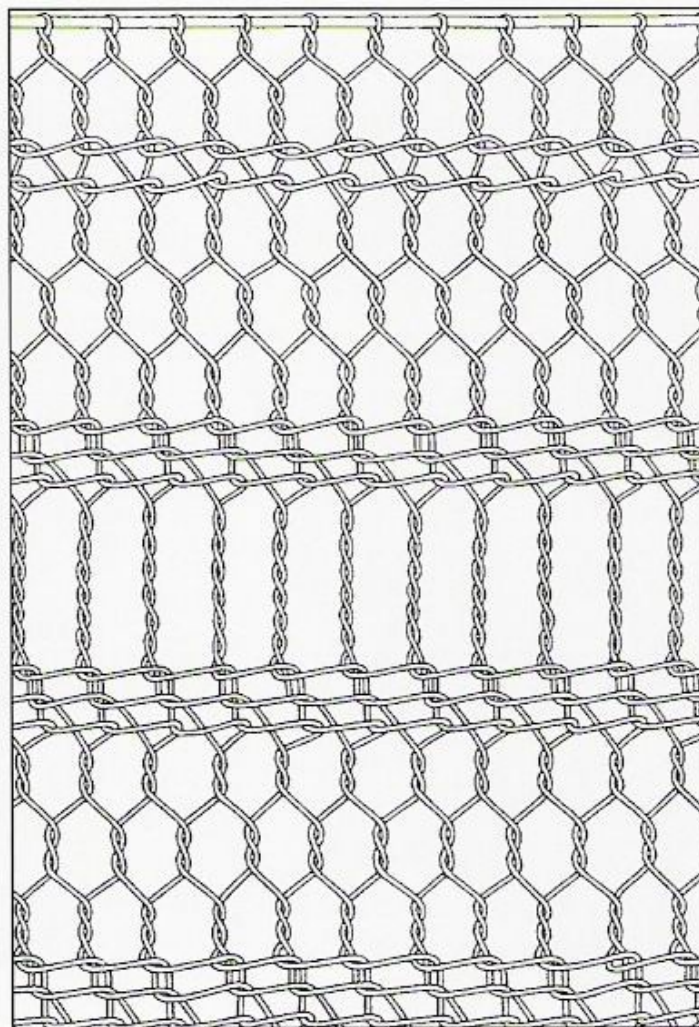
1. Na rám upevníme v potřebné vzdálenosti od sebe hůlky (šňůry).
2. Pracujeme první řadu; po dopletení zajistíme hůlkou nebo jehlicí (2a).
3. Pracujeme druhou řadu; po dopletení opět zajistíme (3a).

4. Pletenina se tvoří současně z obou stran – druhou zajišťovací hůlku stáhneme ke spodní části pleteniny.
5. Ve středu zajistíme pleteninu řetíz- kem z osnovných nítí.

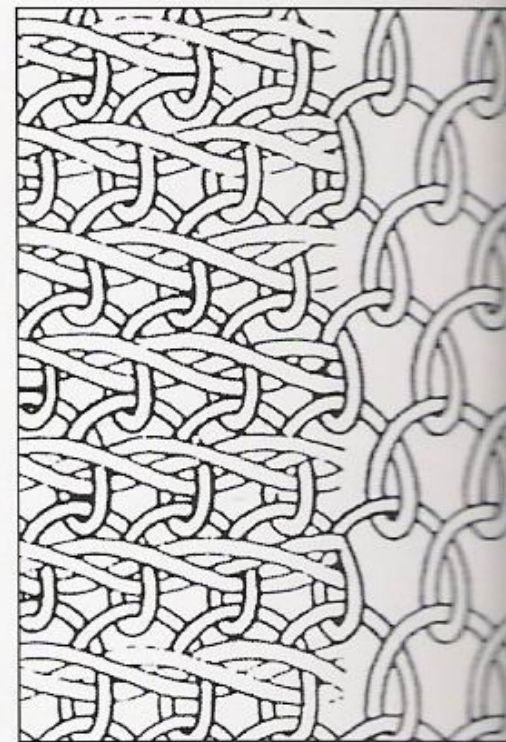
Krosienkování – pletení na rámu

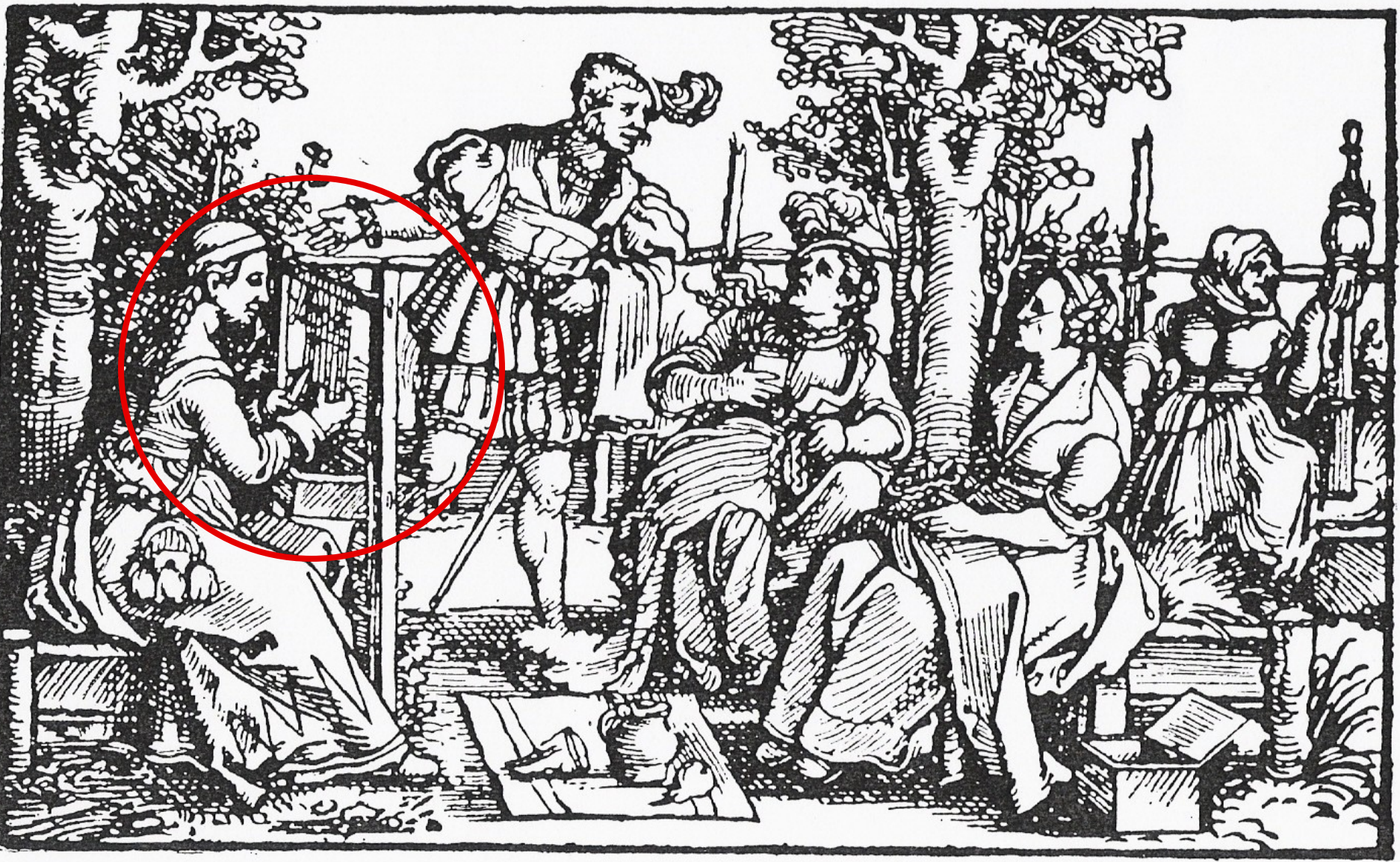
Čepec upletený na krosienkách
nalezený v Borum Eshøj, Dánsko
(konec 2. tisíciletí př. n. l.)

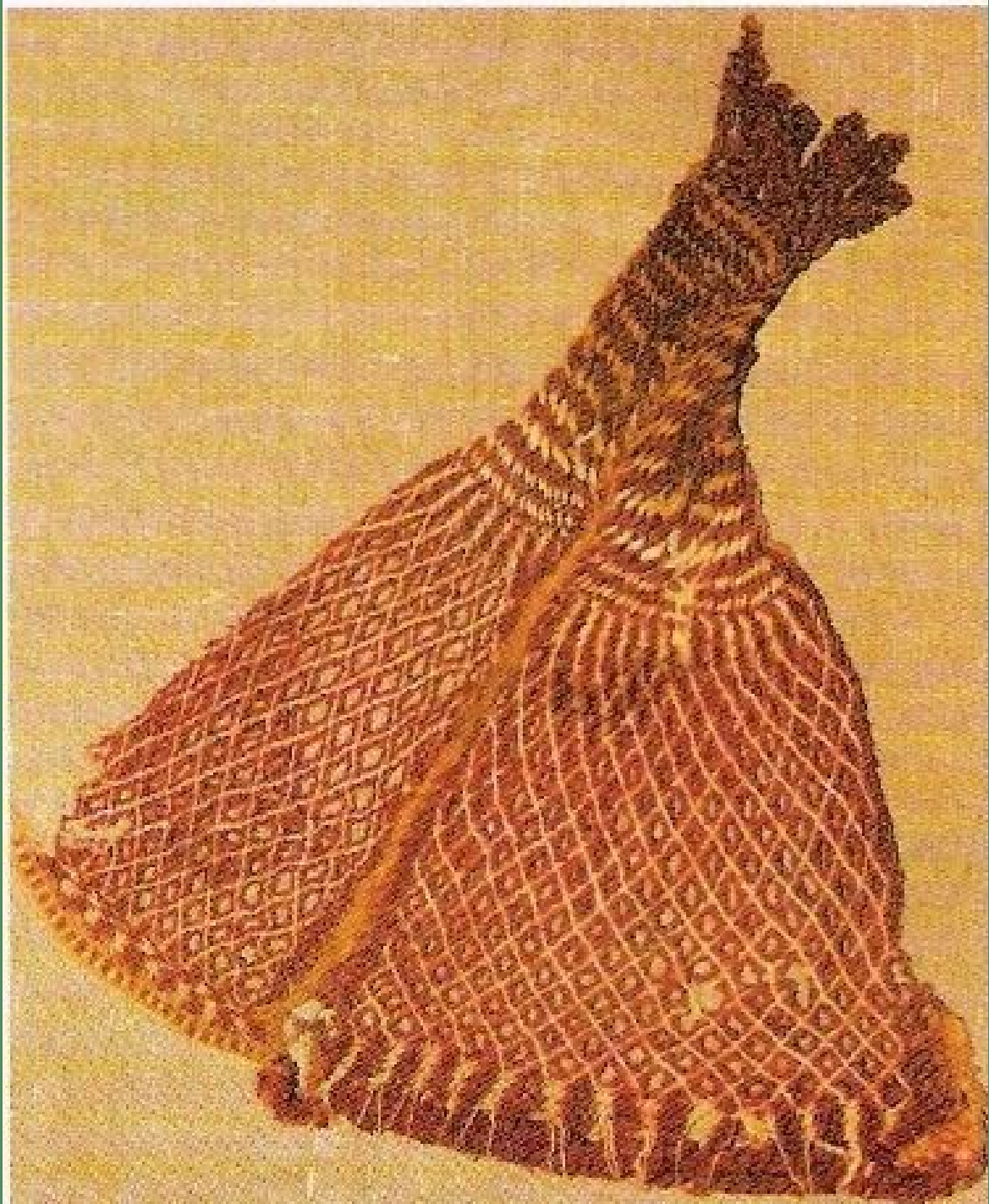

Detailní rozkreslení vzoru čepce
pletého na krosienkách

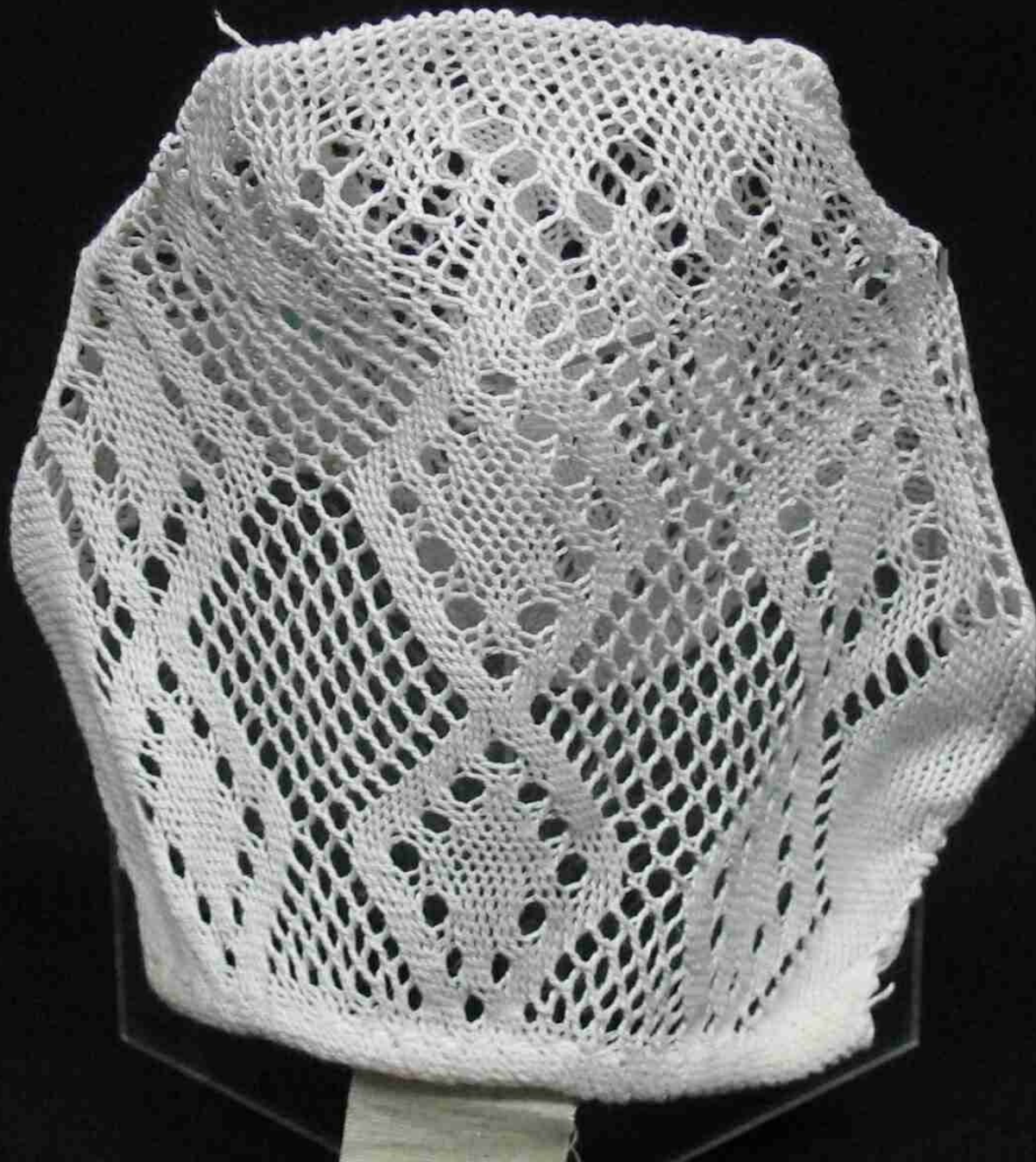
Detailní rozkreslení vzoru
čepce ušitého smykovačným
stehem

Pletení na rámu

Čepička - Egypt, 5-7. stol.

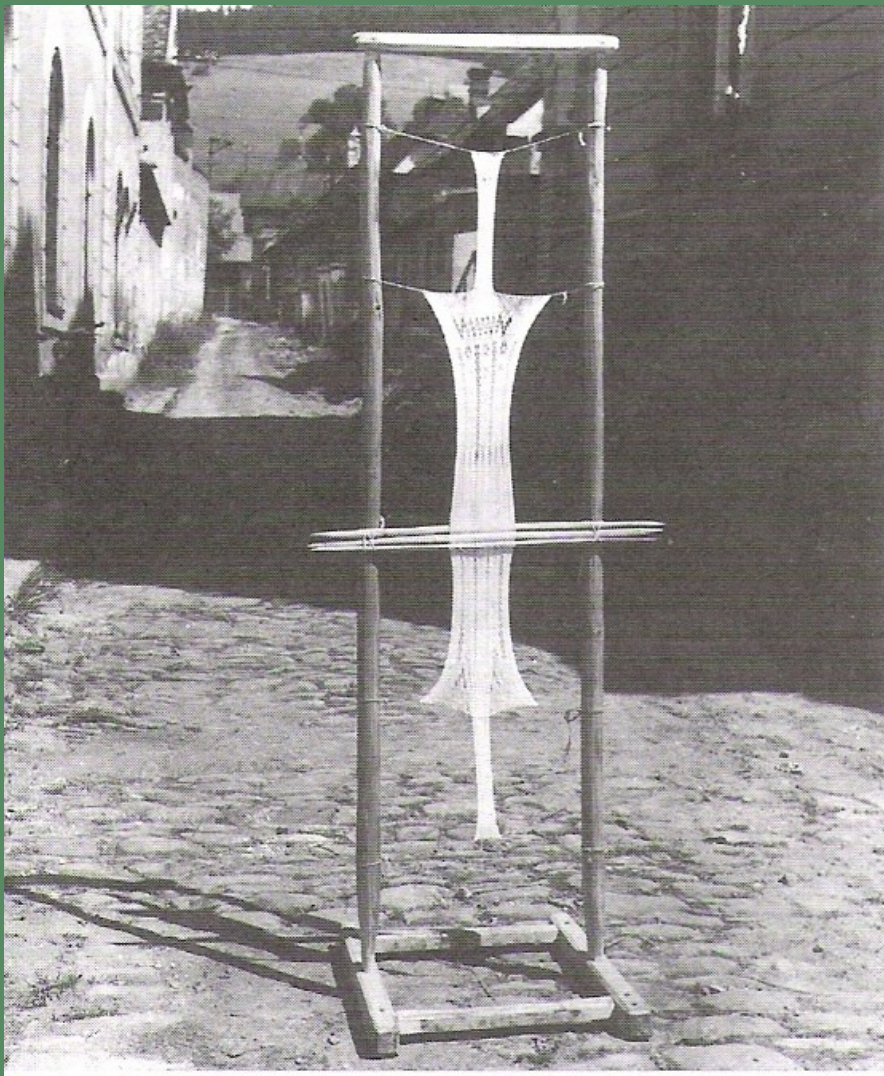
Pletená taška z Kolumbie. 20. stol.

Pás pletený na bederním rámu (vypínáno zády), 20. stol.

Pásy - saky

Rám na pletení čepců

Pás - sak, kopaničářský kroj

Nashledanou příští týden.